

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32— K
Félévre	16— "
Negyedévre	8— "
Egy óra	2:70 "
Egyes szám ára 10 Bkr.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 218. szám.

Kedd, szeptember 25.

A háboru hirei.

Az angolok elzsákmányoltak egy svéd hajót.

Stockholm, szeptember 25. Az angolok elzsákmányoltak egy svéd hajót, amely Hollandiába volt uton.

A kereskedelmi forgalom erre megszünt Hollandiával.

Egy német repülőtszert halála.

Berlin, szept. 25. A tegnapi esti lapok jelentik, hogy Voss hadnagy, ismert repülőtszert, aki nemrég aratta 48-ik légi győzelmét, légi harcban elesett.

Görögország három tartományában kihirdették az ostromállapotot.

Athén, szept. 25. Reutter jelentés. Lakonia, Arkadia és Larissza tartományokban kihirdették az ostromállapotot.

A kormány elbocsájtotta Konstantin király adjutánsait, akik Sándor király mellett megmaradtak, mert elégedetlenséget szítottak az új kormány ellen.

A Deutschlandot besorozták hadiszolgálatba.

Rotterdam, szeptember 25. A Deutschland kereskedelmi buvárhajót Amerikából való hazaérkezése után hadiszolgálatba sorozták.

A forrongó Olaszország.

Basel, szept. 25. A Popolo d'Italia írja, hogy bizonyítékai vannak arról, hogy a szocialisták felszólították híveiket emeljenek barrikádokat, különben sohasem lesz béke.

Milanóban, Nápolyban és Turinban már készen vannak az akciónak tervei.

László Fülöpöt Londonban internálták.

London, szept. 25. Délutáni telefonjelentés.

László Fülöp magyar származású festőművészt, aki a háboru elején megszerezte az angol állampolgárságot, internálták.

Az internálás nagy feltűnést keltett, mert Lászlónak a legmagasabb körökben is sok összeköttetése van.

A Daily Express szerint a tartóztatás a belügyminiszter parancsára történt, miután László egy sémeleges követség hivatalos írásaival oly leveleket juttatott el Európába, amelyet nem lett volna szabad megírnia.

A béke felé.

Anglia és Németország között legközelebb megkezdődnek a béketárgyalások.

Berlin, szept. 25. Délutáni telefonjelentés. A Deutsche Tageszeitung jelenti:

Angliával néhány hét múlva megkezdődnek a félhivatalos béketárgyalások.

Kopenhágában már is nem kötelező előzetes megbeszélések folynak Angliával a békekötés kérdésében.

Ugyanezen lap közli, hogy a legutóbbi német koronatanács a Belgiumról való teljes lemondás mellett döntött.

A kancellár nem akarja annektálni Livlandot, Kurlandot és Litvániát, hanem a három ország-részből önálló államot akar teremteni.

Bern, szept. 25. Délutáni telefonjelentés. Az entente itteni képviselői azon felfogásuknak adtak kifejezést, hogy a háboru néhány hónapon belül, de talán még ez évben véget ér.

Olaszország és Oroszország valószínűleg kiválnak a hadviselő államok sorából és Angliában is belátták már, hogy a buvárhajóharc kimeríti Anglia erejét, ezért a békére kell törekednie.

Szófia, szeptember 25. Délutáni telefonjelentés.

Itt élénken beszélnek a közeli békekilátásokról, amihez nagy mértékben hozzájárul Vilmos császárnak és a bolgár királynak romániai találkozója, másrészt Enver pasa és Zsekkoff bolgár fővezér összejövetele a szófiai pályaudvaron.

Lugano, szeptember 25. Délutáni telefonjelentés.

Vatikáni körökben a német és osztrák-magyar jegyzék kiegészítését várják.

Azt hiszik, hogy az eddigi jegyzékkel megtartották alapját a tárgyalások folytatásának,

Bécs, szept. 25. Délutáni telefonjelentés.

Csernoch János hercegprimás fogadta egy spanyol lap levelezőjét és előtte kijelentette, hogy feltétlenül bizik abban, hogy a pápa békejavaslatának rövidesen meg lesz a sikere és azt hiszi, hogy a borzasztó népdöklés még a tél beállta előtt véget ér. A pápa békejegyzékétől a béketárgyalások mielőbbi megindulását reméli.

Frigyes főherceg Erdélyben.

Berlin, szept. 15. A Vossische Zeitung értesülése szerint Frigyes főherceg szeptember második felében meglátogatta Erdélyben egy a fronton levő csapatokat, mint a második vonalon levő haderőket.

Bizonyára nem tévedünk — írja tovább a lap, — ha utazásának, amely megelőzte Károly királynak ugyanezen vidéken történt látogatását, bizonyos jelentőséget tulajdonítunk.

A románok bíróság elé állítják azokat, kik az általunk megszállt területen maradtak.

London, szept. 25. Angol lapok szerint a jassy-i polgári bíróság felszólítja Carp Pétert, Stirbey herceget és Jaroa tábornokot, hogy haladéktalanul jelenjenek meg a bíróság előtt, amely ítéletet mond felettük, mivel az ellenség által megszállt területen maradtak.

A svájci francia főkonzul feleségének öngyilkossága.

Bern, szeptember 25. Pascal d'Ayx svájci francia főkonzul neje és leánya szombaton a genfi tóba vetették magukat.

A múlt héten jelentették, hogy egy entente hatalom diplomáciai képviselőjének neje a rábizott jótékonyági pénzekből 14.000 frankot elsikkasztott. Az öngyilkosság bizonyára ezzel függ össze.

A politika hirei.

Wekerle bécsi tanácskozásai.

Budapest, szept. 25. A Magyar Tudósító jelenti:

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap délután Bécsben tanácskozott Wimmer osztrák pénzügyminiszterrel és Burián István báró közös pénzügyminiszterrel. Este meglátogatta Czernýn gróf külügyminisztert.

Wekerle miniszterelnök a mai napot még Bécsben tölti.

Mezőssy Béla Bécsben.

Budapest, szept. 25. Mezőssy Béla földmivelésügyi miniszter tegnap délután hosszasan tanácskozott Landwehr tábornokkal, azután pedig felkereste Hoefér közlekedési minisztert, akivel késő estig tanácskozott.

A földmivelésügyi miniszter az éjjeli vonattal hazautazott.

Lajos király válasza a pápa békejegyzékére.

München, szept. 25. A bajor király a pápához intézett válaszjegyzékében ezeket mondja:

Minden lépést, melyet Szentséged a tisztességes béke egyengetésére tett, én és a német császár a többi német szövetséges fejedelemmel együtt a legmelegebb szimpátiával kísérünk.

Semmi sem áll távolabb a német néptől és kormányától mint az, hogy más népeket megtámadjon és területének erőszakos módon való kibővítésére törekedjék, mert semmiféle győzelem és semmiféle terület-szerzés nem ért volna fel a német nép szemében a szörnyű háboru-

borzalmaival és a kulturális értékek megsemmisítésével.

A béke fenntartásáért a legszörnyebb határig elmentünk, csak amikor veszélyeztetve láttuk ekzisztenciánkat, fogtunk fegyvert hűségesszövetségeseinkkel együtt.

A múlt év végén békeajánlatot tettünk. Ellenségeink elutasították azt, azért a felelősség őket terheli.

Forrón óhajtjuk, hogy a Szentséged által kezdeményezett lépés az egész emberiség javára egyengesse a tartós és mindegyik félre nézve tisztességes béke útját. — Lajos.

Az oroszországi belzavarok.

Kerenszki állása megrendült. — Az orosz kormány önállóan válaszol a pápa jegyzékére.

Stockholm, szept. 25. A Dagens Nyheter jelenti:

A bolsevikiek hatalmának növekedése és anarchista programjuk végrehajtásának megkísérlése teljes demoralizációt és összeomlást fog előidézni, ami magával hozhatja Oroszország békekötését.

Ezzel szemben az Aftonbladet azt hiszi, hogy a békét csakis Szentpétervár elfoglalása hozhatná meg.

Orosz jelentések szerint Kerenszki állása nagyon megrendült.

Krisztiánia, szept. 25. Orosz lapok szerint Lenin egy nagy szentpétervári munkásgyűlésen beszélt a Kerenszki és elvtársai elleni küzdelmet hirdelve, akik újból orvítá-

dást készülnék intézni a forradalom ellen.

Milano, szept. 25. A Corriere Della Sera értesül, hogy az orosz kormány önállóan akar válaszolni a pápa békejegyzékére. Ezzel engedett a munkástanács háboruellenes nyomásának.

Szentpétervár, szept. 25. Reuter jelentés. A moszkvai kerületben megszüntették az ostromállapotot.

A főváros tele van békehírekkel.

Gorkij Maxim azt írja lapjában, hogy a nemzetközi banditák a kimerült Oroszországot hallatlan arcátlan-sággal gyötrik.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, szeptember 24.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

Valamennyi harcérien változatlan a helyzet.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, szeptember 24.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadseregét: Flandriában a tüzéségi harc délután a tengerparton és a Hourtholsti erdtől Vethikig ismét nagy erősségre emelkedett. A csata vonalán a harc tevékenység éjszaka és kora reggel fokozódott annélkül, hogy eddig új angol támadások következtek volna. Tüzéségi védelmünk jó hatását meglehetősen állapítani az általunk lött ütegek viselkedéséből és számos löszerraktár megsemmisítéséből. Lensnél és St. Quintinnél, amelynek székesegyháza ellen a franciák újabb

ágyuzással folytatták romboló munkájukat, a tüztevékenység ismét feléledt.

A német trónörökös hadseregét: Az Aisne arcvonalán és a Champagnének több szakaszán a tűz ismételt nagy hevességűvé nőtt. Felderítő ütközetekben az ellenség veszteségeket szenvedett. Verdun előtt a tüzharc délután és az éj folyamán igen heves volt. Ma reggel is élénk ütközeti tevékenység uralkodott a Maas keleti partján.

14 ellenséges repülőgépet lelőttünk. Vüsthof hadnagy 20-ik légi győzelmét aratta, Kissenbert hadnagy légi harcban 2 ellenfelének okozta lezuhanását.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonalán: Ajakobstadi hidónél zsákmányolt és beszálított 55 ágyú között 5 db 28 centiméter kaliberű nehéz ágyú is van. Magában a városban gazdag készletek jutottak készünkre kenyér és lisztben. Baranovicitől északra és Lucktól nyugatra az orosz tüzéség élénk tevékenységet fejtett ki.

Mackensen hadseregét: A Foksanitól északnyugatra emelkedő hegyekben és a Szerethnél igen élénk tüztevékenység és előtéri ütközetek. Galac pályaudvarát megfigyelt sikerrel lőttük.

Macedon harcervonal:

A helyzet változatlan.

Ludendorff.

HIREK

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek város képviselőtestülete tegnap délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével közgyűlést tartott. A bizottsági tagok elég szép számmal jelentek meg a közgyűlésen, amelyről részletes tudósításunk a következő:

Elnöklő dr. Perisics Zoltán polgármester megnyitja a közgyűlést és bejelenti, hogy napirend előtt Kaufmann István bizottsági tag kíván felszólalni.

Kaufmann István az Aradáci-ut végétől a Bégapart állomásig vezető gyalogjáró helyreállítása miatt beszél, amire a polgármester kijelenti, hogy a tanács legközelebb intézkedni fog az ut helyreállítása tárgyában.

A tárgysorozaton szereplő ügyek közül a családi pótlékot és beszerzési előleget megállapító belügyminiszteri leiratok alapján ezeket a segélyeket kiutalványozták. A városi tanács javaslata alapján a közgyűlés több alkalmazottnak háborus segélyt állapít meg.

A bérkocsik viteldijának felemelésénél a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette a városi tanácsnak egy korábbi határozatát. Lapunkban annak idején már felemlítettük, hogy a városi tanács a képviselőtestület utólagos jóváhagyása reményében a bérkocsik viteldijszabályzatát a háboru tartamára a szabályrendeletileg megállapított, a háboru előtt érvényes volt viteldijak kétszeresére emelte fel. Ehez a 100%-os emeléshez adta meg most a hozzájárulását a közgyűlés.

Ezután megválasztották a városi legtöbb adót fizetők névjegyzékének kiigazítására kiküldendő bizottságot és pedig elnöknek dr. Pollák Győzöt, tagokul pedig Baaden Károlyt és Krsztics Jánost. A képviselőtestület egyidejűleg tudomásul veszi, hogy a most megválasztott bizottság, amely már eddig is intézte a névjegyzék kiigazítását, ezuttal is eljárt már és egyidejűleg megállapítja a bizottság által beterjesztett névjegyzéket.

A tanács jelentését a nőegyleti óvoda átvétele tárgyában a közgyűlés tudomásul veszi és a további intézkedések megtételével a tanácsot bizza meg.

A cukorgyárnak szolgáltatott villamosáram fogyasztási árát a közgyűlés 25%-al felemeli.

A városi mozi a közgyűlés a tanács és az állandó választmány javaslata alapján a mozi eddigi bérlőjének további 6 évre évi 16000 koronáért bérbeadja azzal, hogy bérlő a légfűtés berendezéséhez évi 1000 koronával, a vész-kijáratoknál és a színház más részein elhelyezett szükségvilágítás költségeihez pedig évi 300 koronával köteles hozzájárulni.

A városi előfogat bérbeadásánál az első ízben megtartott árverés alkalmával az ajánlattevő által benyújtott ajánlatot a tanács nem tartotta elfogadhatónak, ezért egy második árverést írt ki. Ezen az árverésen az eddigi bérlő csak utólagosan jelent meg és igényét 5000 korona havi bérben állapította meg azzal, hogy miután nem gondoskodott eddig a szükséges takarmány beszerzéséről, a város engedélyezzen részére 12.000 korona, havonkénti egyenlő részletekben visszatérítendő előleget. A képviselőtestület ezen ajánlatot elfogadta azzal a kikötéssel, hogy ha egy éven belül a város olcsóbb bérlőt kap, a mostani bérlő a bérlőtől visszalép.

A régi vágóhidat a közgyűlés évi 2400 koronáért a Hungaria gőzmalom r-t-nak adta bérbe 6 havi felmondás kikötésével.

Löffler Jónás házat a város az árva tartalék-alap terhére 16.000 koronáért megveszi óvoda céljaira.

A tanonciskola felügyelő-bizottságába a két megürült helyre a képviselőtestület megválasztja Koren Pál ág. ev. lelkészt és Czvejanov Dusánt.

Az elsőfoku kereskedő tanonciskolánál üresedésben levő 4-ik tanszék betöltését a közgyűlés nem tartja szükségesnek.

Özv. Ignjatovits Iván né özevgyi nyugdíját az elhunyt férje nyugdíjának megfelelő teljes összegben állapítja meg, miután az özevgynek 8 kiskoru gyermeke van.

A menház élmezőjének kérelmére a menházi élmezőjési díjakat a menházi lakók után 2 koronára, az ott ellátásban részesülő orosz foglyok után pedig 3 koronára emeli fel.

Messinger Karolinnak és a gör. kel. szerb hitfelekezeti iskolának a közgyűlés tűzfasegélyét megváltja ölenkénti 75 koronával.

A Sztraki testvérek által bérben birt üzemeltetést a város nem adja tovább bérbé, mert azt ezentúl a városi közlekedési hivatal fogja használni.

Ezután még több kisebb jelentőségű ügy tárgyalta a képviselőtestület, amire a közgyűlés véget ért.

— **Lipót-rend.** A király az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartása elismerésül a Lipót-rend hadiékítményes lovagkeresztjét adományozta a kardokkal *Bacsilla Tarján* cs. és kir. 29. gyalogezredbeli ezredesnek, egy honvéd gyalogdandár parancsnokának.

— **Egyházi kinevezések és áthelyezések.** *Glattfelder Gyula* dr. megyéspüspök kinevezte lelkésszé *Weber Péter* szegedrókusi segédlelkészt Temeskutasra, *Weber Alfonz* szentmártoni káplánt Szépfalura és *Pálffy János* nagybecskerekeli segédlelkészt Küköbkházára. Áthelyezte a következő segédlelkészeket: *László Jánost* Szegedalsóközpontól Szeged-Rókusra, *Hafner Reszót* Német-szentpéterről Szentmártonra, *Cseh Cyprán* tábori lelkészt Kistelekre, *Bakos Károly* szegedi hitoktatót Nagybecskerekre, *Kardos Lajost* Kistelekről a szegedi hitoktatói állásra. Az ujmisések közül *Küszér Márton* Német-szentpéteren és *Pártos József* Szegedalsóközponton lett káplán.

— **Katonai kitüntetések.** A király az ellenség előtti vitéz magatartásának elismerésül a 3-ad osztályú katonai érdemkeresztet adományozta a kardokkal az ellenség előtt elesett *Friedrich Károly* századosnak. Megparancsolta továbbá, hogy a legfelső dicséret elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett az ellenség előtti bátor magatartásukért újlag *Thym Alfréd* századosnak, dr. *Göbel Károly* tart. főhadnagyának és első ízben *Veczko Lajos* és *Pataki Kálmán* tart. hadnagyoknak tudtul adassék.

— **Kitüntetett katonák.** A hadseregparancsnokság újabban a következő 12. gy.-ezredbeli-eket tüntette ki:

Harmadszor kapták a bronz vitézségi érmet: Tamásko István gyalogos.

Másodszor kapták a bronz vitézségi érmet: Krainik István szakaszvezető, Paulovics János György őrzető és Micsék János tizedes.

Először kapták a bronz vitézségi érmet: Adler Ferenc t. zászlós, Németh Dionisius szakaszvezető, Hoffmann Lázár, László András őrzető, Képiró András, Kuchta János, Borsányi Benő, Varga István, Schwartz Oszkár, Paulovics István, Bus János, Spielmann Zsigmond gyalogosok, Szabó Ernő, Dunkel Rudolf, Smartale Vilmos, Németh Gábor, Csutaki István őrzetők, Filo Vendel, Hora János, Ujvári János, Keszthelyi Ferenc, Kolerics András tizedesek, Mikuscik Ferenc, Zudek András, Nagy Rudolf, Baranyi István, Kanyicska Boldizsár, Király Lajos, Zahumenczki József, Hanák Miklós tizedesek, Szabó Martin József, Gyurina Vince, Rossmann Ferenc, Weisz János, Bojda Albert, Bachorecz József, Kurucz Pál, Anda József, Belányi Babel József, Kuresa József, Pirityi József, Gyurkovics József, Göcze Pál, Gyöppös Lajos, Kovács István, Patko János, Péntes István, Szücs János, Weber István, Gornyez János, Szanyi Péter, Sevesik István, Bukovics Ferenc, Gál Gáspár, Klemkó János, Winter István, Lukács János, Hlavina Michael, Mokri Timót, Hrdati András, Kreslak Lajos, Mego Ferdinánd, Haller Pál, Horváth József, Fingerhut József, Golda Ferenc, Kral János, Kosa Vendel, Levák Pál, Latkoczi József, Madovesai János, Csuka József, Kovács István, Szöllösi Lajos, Bedő János, Schmürer Miklós, Takács Dezső, Bondor János, Müller János, Windeisen Ferenc, Zsiedek Kálmán, Pinka György, Petrő Károly, Vincze Ferenc, Otrubai Gábor, Ruzs Miklós, Haasz Pál, Varga Ferenc, Balogh János, Kun Miklós, Palatyczki Márton, Puzsér András, Tiszai Auguszt, Bedecs Ferenc, Flimmel József, Gajdes József, György János, Kiss Vince, Venzlik Gáspár, Vinczig Gyula, Bores Péter, Benyo András, Balis János, Balácsi Miklós, Barabás Kálmán, Csatai Ferenc, Farkas Lajos, Hörönyfői József, Kupcsák Kornél, Klein Miklós, Káplány József, Kovács János, Monduk János, Marencsak Ferenc, Meleg István, Minkovics Albert, Meesár Péter, Petrakovics József, Palaczka Ferenc, Provák Vince, Ruzics József, Svajda Floris, Suhaj János, Svajda János, Siska József, Stefanka István, Struhár István, Stibernik József, Vitai József,

Vojtela Miklós, Vazsni József, Valaska Ferenc, Zwick Benjámín, Cservenánszki János, Blstyk Ferenc, Gazsovic Imre, Heszko Szilveszter, Kolecsányi István, Lópaska Ádám, Maika Péter, Malik Miklós, Meliskó József, Vasko Rudolf, Chudi Lajos, Jakab József, Nasticzki István, Tevesz Ferenc, Petrács Bertalan, Herda II. József, Bneskó Imre, Vadász István, Szabó Gyula, Maszár József, Scher Vilmos, Gulaba Rudolf, Kudilik József, Mészáros József, Stopka László, Varga János, Tenk János, Labuda József, Tomanez Ferenc, Kovács István gyalogosok, Herlich János és Troll Ferenc tisztiszolga.

Ugyancsak a bronz vitézségi érmet kapták először: Domonkos Pál, Radojesin István, Matějow Gábor, Kecskés István őrzető, Seszták János, Lenese István tizedesek, Hrobar Mátyás, Matuszka József, Trochan János, Stoliczni István, Luprich István, Hajduk Miklós, Sklenár József, Danek Vilmos, Hanó József, Maszár Martin, Vazsán József, Csaniga József, Jakubic Ferenc, Rabi István, Stankovics Lajos, Panczák István tizedesek, Hebek Géza, Johanczik Ferenc gyalogosok, Bugyi József tisztiszolga.

— **Oláhbarátok a haditörvényszék előtt.** A kolozvári honvéd hadosztálybírósa a napokban két évi súlyos börtönrre ítélte el Galacán Nemes János pertrilai lakost, mert az oláh invázió idején a községből mint szabad-sárgolt katona, a kiűritési parancs dacára sem távozott el és az oláhokkal Romániába szökött. Ugyancsak az állam hadereje ellen elkövetett bűnnel vádolva álltak a haditörvényszék előtt Bartos Róza, Lina és Virág kövesdi leányok, akik az oláh katonákkal mézzel, borral kínálták, velük együtt mulattak, táncoltak és szolgálatukat nekik felajánlták. A hadbírósa ezért Bartos Linát 4, Bartos Rózát 2 évi és 6 hónapi, Bartos Virágot pedig 2 évi súlyosított súlyos börtönrre ítélte el.

— **Katonaothton** Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2—9 óráig.

Beszéljünk a köztisztaságról.

II.

A városban.

Mostoha sorsom nem részesített abban a szerencsében, hogy a város benszülőttei között tartozzam, csak azt juttatta osztályrészemül, hogy ma először jöhettek ide, reggel 7 óra helyett 8 óra 59 perckor. Karlova felől...

Mint tájékozatlan idegen, nem tudtam azt, hogy — ha kocsik akarok kapni — az érkező közönség sorain úgy kell áttörni, mint Mackensen Gorlicénél. Ennélfogva jóhiszeműen viseltem magam a szuszogó, izzadó, káromkodó, tolongó, sőt öklöződő tömeggel a kijárat felé.

Az utcára érve látom, hogy egy konfliktus lett volna még. De a bakján olyan végtelen gögösen ült egy serdületlen ifju, hogy csak igen erős benső kételyekkel mertem kellő szerénységgel megszólítani, illetudón emelve meg kalapomat:

— Ugye, kérem alázattal, el tetszik foglalva lenni?

Erre ő, ha lehet, még több gögöt erőltetve arcára, természetesen nem válaszolt, hanem keresztül nézve rajtam, arra emlékeztetett, hogy jó magam is csak az vagyok neki, ami körülöttem van s amivé lennem kell: — por!

Mert por az van! Anyyra van, kérem, hogy az első pillanatra azt gondoltam, hogy az idevalósiaknak külön nyári tüdejének kell lennie, olyan kis porszívó készülékkel ellátva, hogy meg nem fulladnak. E feltevésről azonban, mint természetrajzi képtelenségről csakhamar letettem s helyette alkuba bocsátkoztam egy idevaló emberrel, aki pár koronáért elvállalta, hogy podgyászomat elviszi és bekalauzol a városba.

Befelémeket aztán mindjárt magyarázatát is leltem a nagy pornak s erről arra is rájöttem, hogy itt az emberek nagyon takarékosak. A konfliktusok t. i. abból indulva ki, hogy az emberek tudói ingyen adóznak, ellenben a kövezetet drága pénzen rakják s a lovat meg a kocsikereket sem vasulják barátságból, nem a kövezetet járnak, hanem a mellett. — Persze, hogy ezáltal aztán olyan mély a por itt, hogy a konfliktus még akkor sem tudja kiemelni belőle a lábát, ha a magas spanyol iskolát járja is.

Ahogy aztán a városba értünk, felébredt bennem a szunnyadó mezőgazda. Azt kellett összevetnem magamban, hogy ha csak annyira trágyáznám nem létező földjeimet, ahogy itt a keramitot, mintagazdaságot kezdenék. Mindjárt el is kezdtem kalauzomnak ma-

gyarázni, hogy az utca szemetje összekeverve a szélen tócsácskákba gyülemllett zöldesfekete folyadékkal olyan komposztot adna, amelyért minden kertész arannyal fizetne.

Ezen tovább kombinálva, eljövendő millióimnak andalító álmait szövögettem épen, amikor vezetöm arra figyelmeztetett, hogy itt még látható egy kicsiny rész a régi Beeskerekéből.

Egy mély árok bukkant ki egyszerre az uttestből. Az árokból moesárrilat terjedt. A fenekén egy kis poshadt víz és buja vizinövényzet zöldelt, békalencse, békanyál, vizililiomok, páfrányok, papirok, sások, dobozok, köcsögök, serpenyők, cserepek, csontok, rongyok és más délszaki növények.

— Ez az Óléga, magyarázta a kalauz.

— Nagyon szép festői, válaszoltam s mentünk odább.

A következő sarkon meglepett, hogy a kövezet egyenesen belelejt a Bágába. Ennek célszerűségét hamar kitaláltam. A vízben egy térden felül nekigyürkőzött ember állt s egy hordóba merte a vizet. A hordó egy taligán, a taliga előtt egy ló s az egész mindenestül a vízben.

— Ez a beeskereki vízvezeték, mondotta a vezetöm a lokálpatrióta büszkeségének ragyogványával arcán — tetszik tudni, volna már régen vízvezetékünk, olyan igazi is, de nem tudják honnan venni a vizet, mert hiába furnak ártézi kutat, nem jön a víz. Ugy? mondtam magamban s önkéntelenül eszembe jutott az az anekdóta, hogy valahol régen egyszer fel kellett volna akasztani egy címeres gazembert, de mert nem volt a városnak akasztófája s a szomszédok csupa irigységből nem akarták kölcsönadni a konkurenciának a maguk számára faragottat, az imposztort szélnek kellett eresztetni. Girem-górem: — (ahogy az öreg Seifensteiner mondaná) — itt is mindenáron akasztófát akarnak, mert a Bégavizet szűrni nem lehet és a kis gyerekeket sem győzik már most is eléggé verni, mivel arra kapriciozzák magukat, hogy nekik — tej nem lévén — a Bégavizet főtt pempő nem kell, adjanak ártévizet nekik!

Rr.

(Folytatjuk.)

Csúnya nők — szépek Szép nők — szebbek

lesznek, ha arcukon, kebelük, nyakuk és kezeik finomítására, felfrissítésére és szépítésére állandóan a legelőkeltebb bőrápoló szert: a valódi

DIANA ALABASTROM-PUDERT

használgják. Egy kisérlet meggyőzi e szer csodába illő hatásáról.

Mindenütt kapható!

— Főelgusítóhely: —

DIANA KERESKEDELMI R. T. Budapest, V., Nádor-utca 6

Egy lehetőleg magyarul, németül és szerbül beszélő

kiszolgálóleány

felvétetik

Mangold G.

könyvkereskedésében

Nagybecskereken.

514—1917. szám.

815—3.2

Árlejtési hirdetmény.

Garabos községében 1917 október 4-én d. e. 9 órákor (zárt ajánlatok d. e. 8 óráig fogadtatnak el) nyilvános szóbeli árlejtéssel a község nagyvendéglője, 1918 január 1-étől 1923 december végéig terjedő 6 évre 1500 korona kikiáltási árban, 10% bányapénz előzetes lefizetése mellett, egynegyed évi előleges bérrelfizetés kötelezettséggel barbe adatik.

A közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt naponként betekintheők.

Garabos, 1917 szeptember 22-én.

Községi Helyjáróság.

Hirdetmény.

Nagygáj község előjárása ezennel köz-
hírré teszi, hogy a községben egy db 3 éves
pejkanca, kis. csill., bitangásban találtatott.

Az állat igazolt tulajdonosa azt f. evi októ-
ber hó 21-én d. e. 10 óráig átveheti, mert
ellenesetben az állat ezen időpontban nyilván-
os árverésen el fog adatni.

Nagygáj, 1917 szeptember 19-én.

813—2.1

Községelőjáróság.

Egy külön bejáratu, elegánsan butorozott szoba

október hó 1-ére kiadó.

Bővebbet:

PIKING JAKAB, Martinuzzi-utca 1. sz.

100 hektoliteren

felüli

bortermés

egészben vagy hektoliterenként azonnal

eladó.

Hordók kikölcsönözhetők.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Viszketegséget, sümört, rüht

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti
Barna zsir, minc szaga, nem piszkít.
Mindig eredeti pecsétes Dr.
Flesch-félet kérjünk. Próbátégely 1-80 K, nagy tégely
3 K, családi tégely 9 K. — Kapható a helybeli gyógy-
szertárakban vagy direkt a készítőnél rendő hető.
Dr. FLESCHE „Korona” gyógyszerháza
Győr.

Nyomdásztanóncu

legjobb két középiskolát jó
eredményrel végzett fiu heti-
fizetéssel azonnal felvételik

lapok nyomdájában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.

Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.

Magy.—Francia bizt. társ. József fkg.-u.

Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház
épület.

Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.

Tell Mihály, Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.

Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.

Bukovác István, Hunyadi-utca.

Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. örvegy, Hunyadi-utca.

Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképész:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.

Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy
szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.

Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei utca.

Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműár-, rövidárnyüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.

Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.

Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.

Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.

Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-
udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Fótér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrasterem:

Tunner Alajos, Szerbtelep-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.

Korona-szálloda, Erzsébet-tér.

„Pest városához” e. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.

Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.

Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Kurländer Imre, Korona-utca.

Urdivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.

Berényi Bódog, Hunyadi-utca.

Dann Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.

Magyar Király sörcsarnok.

Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.

Remsing Máttyás, Otthon-sörcsarnok.

Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Rikkancsokat

felvesz

a Torontál kiadóhivatala.

Munkáslányok

azonnal felvételnek

helyi nagyobb iparvállalatnál.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

„Torontál”

pol. napilap kiadóhivatala

Kiadó: Pleitz Fer. Pál